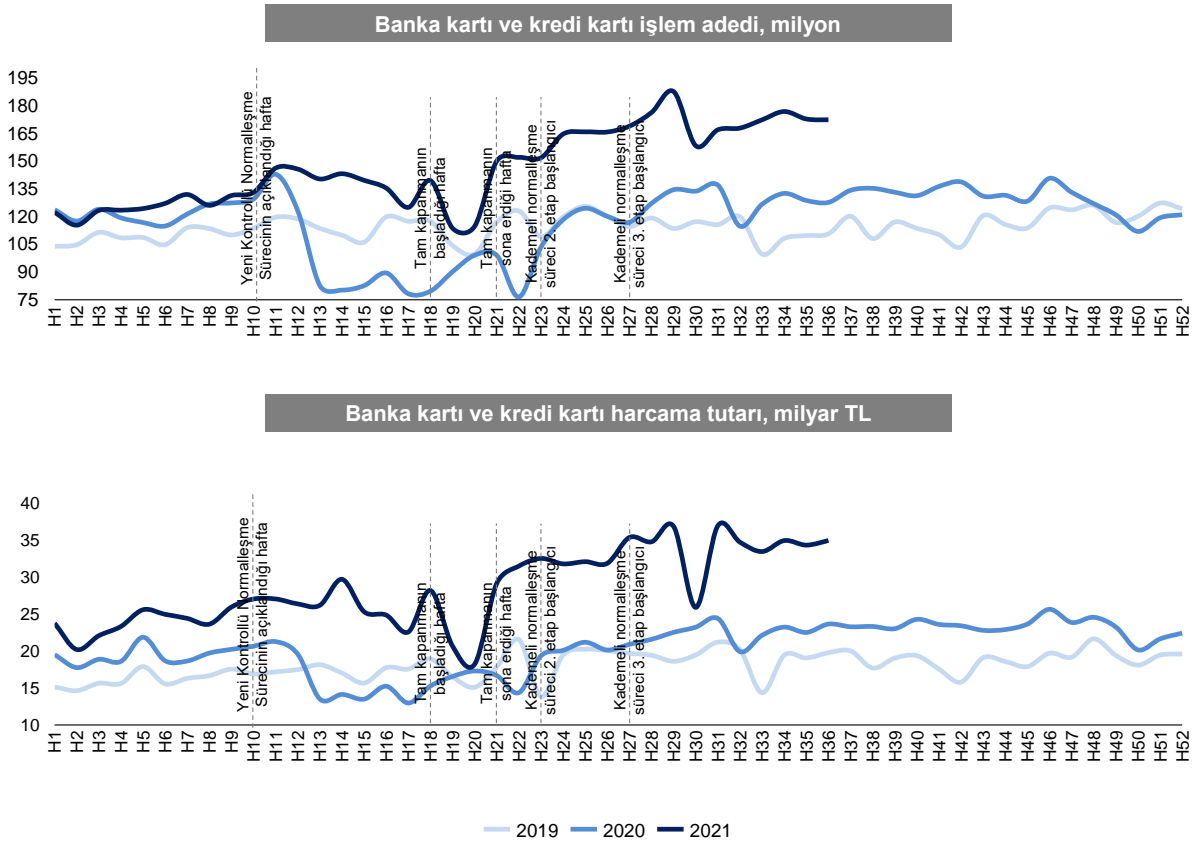

Ağustos ayında kartlı harcamaların yıllık artışları yüksek seyrini korurken, yüz yüze eğitim hazırlıkları bu ayın ana harcama kalemlerini belirledi

Ağustos ayında kartlı harcamalar bir önceki aya göre sınırlı seviyede artmıştır.

Ağustos ayında kartlı harcamalar geçen aya göre tutar olarak yüzde 2, işlem adedi olarak ise sınırlı seviyede (yüzde 0,4) artmıştır. Haftalık hareketler incelendiğinde, 6, 13 ve 27 Ağustos haftalarında harcama tutarı sırasıyla yüzde 6, yüzde 4 ve yüzde 2 azalırken; 20 Ağustos haftasında yüzde 4 artmıştır. İşlem adedi tarafında ise 27 Ağustos haftasında yüzde 2 düşüş görülürken, diğer haftalardaki değişimler artış yönünde gerçekleşmiştir (Şekil 1).

Şekil 1 - Banka kartı ve kredi kartı işlem adedi ve harcama tutarı, 2019 – 2021*

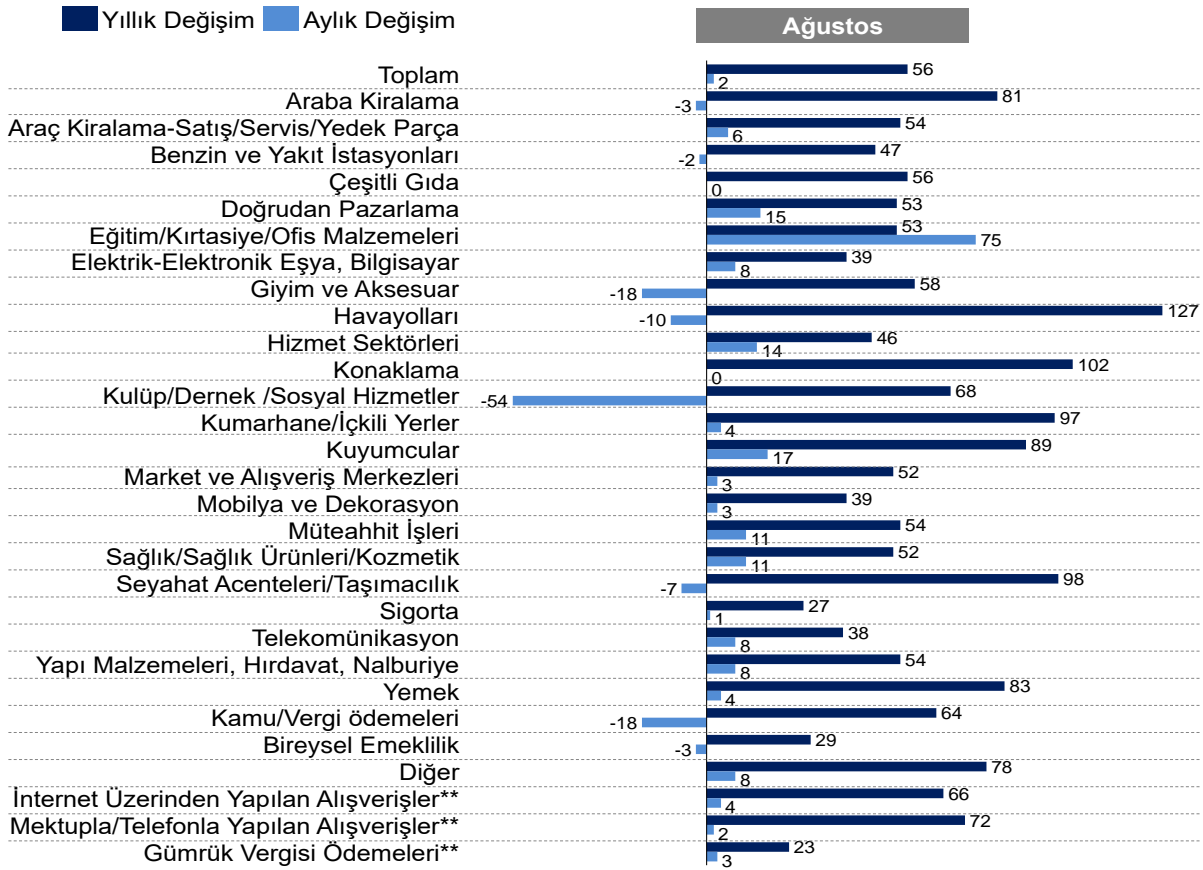
Kaynak: TCMB, TEPAV görselleştirmesi

(*) 2019 yılı değerleri, 4 Ocak - 27 Aralık 2019; 2020 yılı değerleri, 3 Ocak – 25 Aralık 2020; 2021 değerleri; 1 Ocak – 3 Eylül 2021 tarihlerini kapsamaktadır.

Yüz yüze eğitim hazırlıkları nedeniyle yüksek oranda artan eğitim ve kırtasiye harcamaları Ağustos ayındaki ana gider kalemini oluşturmuştur.

Ağustos ayı genelinde 26 harcama grubundan 16'sında aylık bazda artış gerçekleşmiştir. Eğitim/kırtasiye/ofis malzemeleri (yüzde 75) en fazla artan harcama grubu olurken, kuyumcular (yüzde 17), doğrudan pazarlama (yüzde 15), hizmet sektörleri (yüzde 14), sağlık/sağlık ürünleri/kozmetik ve müteahhit işleri (yüzde 11) harcamaları da 10 puanın üzerinde artış kaydetmiştir. Diğer taraftan, Temmuz ayında kademeli normalleşme sürecinin üçüncü etabının başlaması ve bayram tatili nedeniyle yüksek oranda artış gösteren kumarhane/içkili yerler, kulüp/dernek/sosyal hizmetler, konaklama, yemek ve araba kiralama gibi harcama gruplarında bu ay düşüş ya da çok sınırlı artışlar gerçekleşmiştir (Şekil 2).

Şekil 2 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarının aylık ve yıllık değişimleri (Ağustos 2021), % *

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

(*) Sektör kategorilerine ilişkin ayrıntılı bilgiye ulaşmak için bakınız:

https://evds2.tcmb.gov.tr/help/videos/Metaveri_K_Kartlari_Harcama_Tutari.pdf

(**) İnternet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Kartlı harcamalar Ağustos ayında yıllık bazda yüzde 56 artış kaydetmiş ve Mart 2021'den itibaren gözlenen yüksek artış eğilimini sürdürmüştür.

Harcama gruplarına göre bakıldığında, Ağustos ayında kalemlerin tamamında yıllık olarak artış gözlenmiştir. En yüksek artışlar havayolları (yüzde 127), konaklama (yüzde 102), seyahat acenteleri/taşımacılık (yüzde 98), kumarhane/içkili yerler (yüzde 97), kuyumcular (yüzde 89), yemek (yüzde 83) ve araba kiralama (yüzde 81) hizmetlerinde görülmüştür. Söz konusu artışların seyahat ile ilgili kalemler ve kuyum sektöründe yoğunlaşması, 2021 yılı Ağustos ayında gerçekleşen yaz tatili ve düğün aktivitelerinin bir önceki yıla kıyasla çok daha yoğun olduğunu düşündürmektedir (Şekil 2 ve Şekil 3).

Şekil 3 - Banka kartı ve kredi kartı ile yapılan harcama tutarlarının yıllık değişimi (Ağustos 2020 – Ağustos 2021), % *

	Ağu.20	Eyl.20	Eki.20	Kas.20	Ara.20	Oca.21	Şub.21	Mar.21	Nis.21	May.21	Haz.21	Tem.21	Ağu.21
Toplam	19,6%	22,6%	29,7%	24,4%	15,3%	19,0%	24,1%	50,0%	79,9%	56,3%	60,1%	48,5%	55,7%
Araba Kiralama	24,0%	35,7%	52,0%	34,2%	8,0%	17,0%	19,2%	79,4%	197,2%	150,7%	144,4%	100,8%	80,6%
Araç Kiralama-Satış/Servis/Yedek Parça	50,7%	51,9%	50,2%	42,8%	28,9%	35,1%	30,9%	60,7%	100,5%	44,5%	52,3%	38,4%	53,8%
Benzin ve Yakıt İstasyonları	2,1%	8,1%	15,5%	13,1%	1,4%	5,3%	12,2%	39,6%	110,0%	92,3%	69,4%	57,4%	47,1%
Çeşitli Gıda	23,6%	31,5%	35,2%	32,0%	29,5%	37,2%	35,3%	41,6%	53,2%	50,3%	48,8%	49,7%	55,7%
Doğrudan Pazarlama	18,3%	19,5%	21,8%	28,2%	14,4%	2,6%	-2,1%	2,2%	13,2%	1,1%	7,8%	16,8%	53,0%
Eğitim / Kırtasiye / Ofis Malzemeleri	-11,3%	1,2%	30,7%	1,5%	-12,2%	-3,9%	13,1%	54,3%	70,5%	23,2%	35,0%	27,8%	52,8%
Elektrik-Elektronik Eşya, Bilgisayar	105,1%	122,0%	119,0%	89,7%	93,0%	80,6%	66,8%	90,1%	82,0%	47,1%	33,7%	35,2%	38,8%
Giyim ve Aksesuar	0,4%	6,1%	24,0%	5,5%	-17,2%	-9,5%	-1,7%	70,9%	204,6%	76,5%	65,9%	51,6%	57,8%
Havayolları	-29,0%	-33,5%	-33,1%	-39,3%	-41,1%	-46,8%	-47,9%	78,1%	1443,8%	762,5%	417,5%	177,4%	126,8%
Hizmet Sektörleri	24,6%	21,9%	22,4%	18,7%	9,0%	13,4%	11,1%	40,1%	64,0%	39,8%	43,6%	33,8%	45,9%
Konaklama	-10,7%	-1,1%	0,4%	-20,6%	-41,2%	-30,9%	-20,2%	82,2%	1108,6%	841,1%	369,9%	201,2%	101,6%
Kulüp / Dernek / Sosyal Hizmetler	-42,5%	8,7%	35,0%	19,8%	8,7%	1,8%	0,7%	37,1%	84,7%	36,3%	98,9%	41,0%	68,1%
Kumarhane / İçkili Yerler	-17,8%	-15,9%	-22,4%	-65,3%	-90,7%	-89,2%	-87,7%	-45,7%	152,6%	86,6%	79,6%	131,6%	97,1%
Kuyumcular	8,1%	-1,8%	-20,3%	-26,3%	-26,1%	42,8%	80,2%	118,3%	248,9%	76,5%	95,9%	65,4%	89,1%
Market ve Alışveriş Merkezleri	41,5%	43,3%	61,9%	56,8%	57,4%	58,1%	49,5%	29,0%	37,2%	38,8%	44,4%	42,5%	51,8%
Mobilya ve Dekorasyon	46,5%	40,7%	51,5%	44,6%	22,5%	22,7%	20,1%	71,8%	121,2%	32,1%	32,0%	22,7%	38,8%
Müteahhit İşleri	72,8%	50,4%	56,4%	203,0%	46,1%	49,4%	53,1%	83,7%	124,0%	67,2%	62,7%	41,9%	54,5%
Sağlık/Sağlık Ürünleri/Kozmetik	41,4%	41,7%	37,3%	34,6%	18,2%	20,1%	19,9%	49,1%	159,9%	89,3%	59,6%	40,8%	51,9%
Seyahat Acenteleri/Taşımacılık	-45,8%	-40,6%	-32,1%	-35,2%	-35,3%	-14,9%	-9,1%	41,4%	309,6%	290,1%	228,9%	96,1%	97,9%
Sigorta	27,5%	26,1%	29,4%	18,3%	14,2%	10,1%	4,4%	14,4%	24,8%	6,4%	16,2%	11,5%	27,0%
Telekomünikasyon	58,4%	62,2%	60,0%	51,3%	50,6%	60,1%	70,2%	101,9%	111,8%	66,5%	72,1%	35,2%	38,4%
Yapı Malzemeleri, Hırdavat, Nalburiye	65,0%	54,5%	55,2%	52,6%	45,7%	68,4%	57,1%	73,7%	115,2%	69,4%	66,0%	42,6%	53,7%
Yemek	16,0%	22,2%	23,3%	-10,4%	-44,9%	-39,5%	-35,7%	46,7%	290,2%	182,9%	100,5%	87,8%	83,5%
Kamu/Vergi ödemeleri	-39,3%	-57,4%	-56,8%	-50,5%	-40,1%	-42,7%	-5,0%	25,9%	12,3%	1,9%	40,2%	33,8%	63,7%
Bireysel Emeklilik	5,9%	17,3%	9,3%	14,0%	21,3%	24,0%	21,8%	24,8%	27,0%	26,2%	29,1%	23,2%	28,6%
Diğer	63,5%	40,9%	44,6%	73,4%	60,8%	166,6%	125,9%	133,2%	145,4%	133,1%	121,3%	55,9%	77,9%
İnternet Üzerinden Yapılan Alışverişler**	41,7%	50,9%	58,7%	57,7%	61,9%	50,2%	64,3%	105,1%	84,9%	74,8%	88,2%	56,8%	66,0%
Mektupla/Telefonla Yapılan Alışverişler**	12,1%	29,3%	44,0%	40,2%	33,6%	31,7%	30,9%	52,7%	67,2%	55,4%	73,3%	57,8%	72,0%
Gümrük Vergisi Ödemeleri**	-96,1%	-96,6%	-93,7%	-97,2%	-96,3%	-95,5%	-93,1%	-91,8%	-89,4%	-92,8%	17,2%	22,6%	23,4%

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları

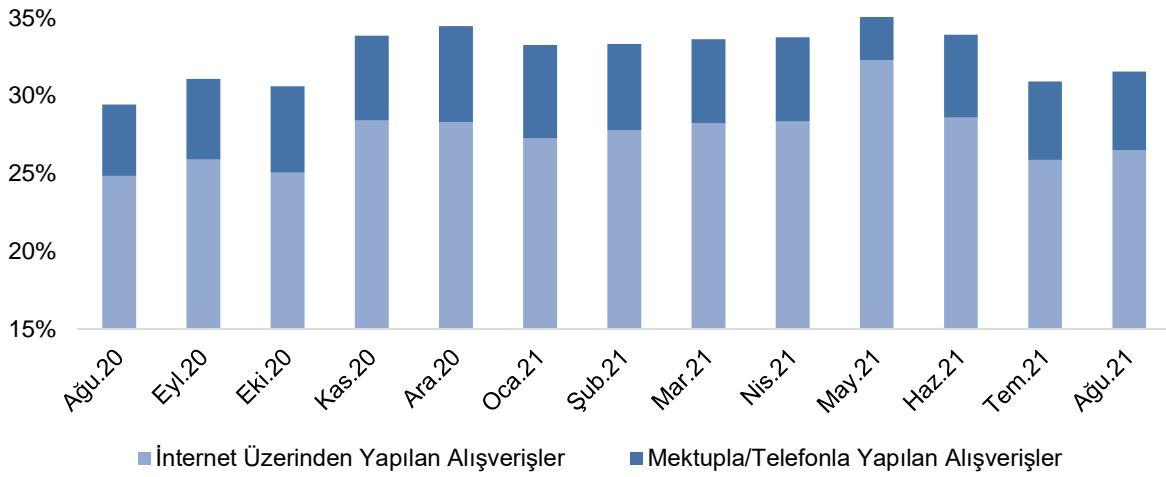
(*) İsy haritasında açık mavi ilgili sektörün aylar içindeki en yüksek değerlerini, koyu mavi ise en düşük değerlerini göstermektedir.

(**) İnternet üzerinden yapılan alışverişler, mektupla/telefonla yapılan alışverişler ve gümrük vergisi ödemeleri ayrı bir harcama kalemi olmayıp, alışveriş yöntemini ifade etmektedir.

Ağustos ayında internet üzerinden ve mektupla/telefonla yapılan alışverişlerin payı yüzde 32'dir.

Salgınla birlikte önem kazanan online alışverişler Ağustos ayında da yüksek oranda artmıştır; internet üzerinden yapılan alışverişlerin yıllık artışı yüzde 66'ya, mektupla/telefonla yapılan işlemlerinki ise yüzde 72'ye ulaşmıştır. Online harcamaların toplam harcamalar içindeki payı Ağustos 2020'de yüzde 29 iken, Ağustos 2021'de yüzde 32 seviyesine yükselmiştir. Ancak, diğer taraftan, kapanmaya yönelik önlemlerin büyük ölçüde sonlanması ve yaz tatiline yönelik aktivitelerin yoğunlaşması ile birlikte Temmuz ve Ağustos aylarında uzaktan yapılan alışverişlerin payında kısmi bir gerileme olduğu da dikkat çekmektedir (Şekil 3 ve Şekil 4).

Şekil 4 - Banka kartı ve kredi kartı ile internet üzerinden veya mektupla/telefonla yapılan harcamaların payı (Ağustos 2020 – Ağustos 2021), %

Kaynak: TCMB, TEPAV hesaplamaları